

projekt

Uchwała Nr
Rady Gminny Ciasna
z dnia

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j. t. z 2001 r., Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), Rada Gminy Ciasna uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2012-2014, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Sprawdzono

Podpisem

KT-2858 mvm

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2012-2014**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. Diagnoza środowiska i charakterystyka uczestników programu.....	4
II. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	9
III. Oszacowanie mocnych i słabych stron programu – analiza SWOT.....	10
IV. Budżet programu. Monitorowanie i ewaluacja.....	11
V. Harmonogram realizacji programu.....	12
VI. Spis tabel w programie.....	15

WPROWADZENIE

Podstawą opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 jest art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokojenia swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać. Rodzina prawidłowo wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa.

Dokonujące się współcześnie przemiany społeczno - gospodarcze często jednak zaburzają dotychczasową stabilność i równowagę socjalną. Tam, gdzie natężenie zagrożeń jest znaczące, rodziny stają w obliczu nawarstwiających się problemów i są bezradne w ich przezwyciężeniu. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie to powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala jej zwiększyć szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na nabywanie nowych umiejętności. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

W pracy z rodziną ważna jest zasada pomocniczości, a istotnym jej założeniem jest zakres pomocy na rzecz osoby i rodziny. Społeczność nie może ingerować w sprawy, z którymi poszczególne jednostki są w stanie poradzić sobie same, a jedynie tam gdzie pomoc jest niezbędna. Nie można zastępować działań poszczególnych osób i rodzin. Pomoc instytucjonalna występuje w sytuacji, jeśli osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Należy pamiętać, że pomoc ma polegać na wspieraniu, a nie na wyręczaniu w realizacji zadań.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 stanowi systemowe, w skali gminy, pojmowanie działań pomocowych, koordynację zadań, rozwój oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Ciasna na lata 2004 - 2015 w priorytecie strategicznym 2 pn. „System wspierania rodziny pozostającej w sferze działań pomocy społecznej” wskazano na wzmocnienie trwałości rodziny, wyrównywanie szans życiowych różnych typów rodzin, wspieranie ich rozwoju i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym prawidłowe ich funkcjonowanie.

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW PROGRAMU.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian.

W pracy socjalnej diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt, ale także jego środowisko społeczne i otoczenie.

Diagnoza ukaże faktyczną skalę problemu oraz wskaże realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się problematyką wspierania rodziny, a także przed społecznością lokalną i każdym mieszkańcem gminy Ciasna.

Gmina Ciasna jest położona w północno – zachodniej części województwa śląskiego. Obszar gminy wynosi 13 395 ha. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Ciasna, Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszów, Sieraków Śląski, Wędzina i Zborowskie.

Z danych ewidencji ludności (stan na 14.11.2014 roku) wynika, że w gminie Ciasna zamieszkuje 7803 mieszkańców, z czego 3967 to kobiety, a 3836 to mężczyźni.

Liczba mieszkańców gminy do 18 roku życia (włącznie) to 1290 osób.

Na terenie gminy działają 2 przedszkola, 3 szkoły podstawowe oraz gimnazjum. Do szkół ponadgimnazjalnych młodzież dojeżdża głównie do szkół na terenie powiatu.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku przedstawia się następująco (dane Urzędu Gminy w Ciasnej):

Tabela nr 1: Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 14.11.2012 roku)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
3 – 6	145	161	306
7 – 12	212	241	453
13 – 15	112	141	253
16 - 17	92	89	181
18	51	46	97
Ogółem	612	678	1 290

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ewidencji ludności UG Ciasna.

Program przygotowano w oparciu o diagnozę problemów i zagrożeń dotyczących rodzin objętych różnymi formami wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy uwzględnieniu współpracy z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Poniższe tabele obrazują liczbę rodzin objętych pomocą, rodzaje świadczeń, przyczyny korzystania z pomocy społecznej w 2011 roku.

Tabela nr 2 - Liczba rodzin objętych pomocą w 2011

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem, w tym:	93	312
2.	o liczbie osób od 1 do 3	50	80
3.	od 4 do 6 i więcej	43	232
4.	w tym rodziny z 1-3 dzieci	31	139
5.	z 4 i więcej dzieci	8	53
6.	rodziny niepełne	17	66

7.	rodziny emerytów i rencistów	8	27
----	------------------------------	---	----

Jeśli chodzi o przyczyny ubiegania się o pomoc, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, to najliczniejszą pozycję stanowi bezrobocie – 45 rodzin, tj. 154 osoby w tych rodzinach (przynajmniej 1 osoba w rodzinie posiada status osoby bezrobotnej), niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 3 – Przyczyny ubiegania się o pomoc

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Bezrobocie	45	154
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	19	119
3.	Niepełnosprawność	38	112
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	4	6
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	25	106
6.	Przemoc w rodzinie	2	7
7.	Alkoholizm	11	26
8.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	4

W 2011 r. pracownicy socjalni przeprowadzili 262 wywiadów środowiskowych (bez wywiadów do instytucji zewnętrznych), w tym aktualizacje wywiadów (część IV), rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów zostały wydane 233 decyzje dot. świadczeń pomocy społecznej.

Dzieci wychowujące się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej uczęszczające do placówek oświatowych kwalifikowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej do programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia.”

Od miesiąca września 2010 r., wprowadzono na terenie gminy dożywianie dzieci w placówkach oświatowych w formie pełnego obiadu w dni nauki szkolnej.

Łącznie w 2011 roku dożywianiem objętych było 98 osób, z tego 32 stanowiły dzieci do 7 roku życia, 65 to uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz 1 osoba dorosła, niepełnosprawna w stopniu znacznym. Wydano łącznie 11 860 posiłków.

Tabela nr 4 - Liczba dożywianych dzieci w poszczególnych szkołach i przedszkolach (stan na dzień 31.12.2011)

Lp.	Nazwa szkoły i przedszkola	Liczba dożywianych dzieci
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Ciasnej	8 dzieci
2.	Filia Publicznej Szkoły Podstawowej w Molnej	9 dzieci
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Zborowskim	13 dzieci
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Sierakowie Śląskim	8 dzieci
5.	Filia Publicznej Szkoły Podstawowej w Wędzinie	2 dzieci
6.	Gimnazjum Ciasna	9 dzieci
7.	Filia Gimnazjum w Sierakowie Śląskim	2 dzieci
8.	Przedszkole w Ciasnej	10 dzieci
9.	Filia Przedszkola w Zborowskim	3 dzieci
10.	Filia Przedszkola w Glinicy	3 dzieci
11.	Filia Przedszkola w Jeżowej	1 dziecko
12.	Przedszkole w Sierakowie Śląskim	5 dzieci

13.	Specjalny Ośrodek Szkolno -Wychowawczy w Lublińcu (1 dziecko w gimnazjum 1 w szkole ponadgimnazjalnej)	2 dzieci
14.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 2 w Lublińcu (gimnazjum)	1 dziecko
15.	Zespół Szkół w Lubecku (1 dziecko w gimnazjum, 1 w szkole podstawowej)	2 dzieci

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej. To jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów. Pracownik socjalny często pełni funkcję „pogotowia ratunkowego”, będąc po części prawnikiem, pedagogiem, psychologiem, doradcą, czy po prostu cierpliwym słuchaczem.

Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym życiem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu.

Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 228 rodzinom, w których zamieszkiwało 721 osób.

Niejednokrotnie przyczyną dysfunkcyjności rodzin jest występowanie przemocy domowej. Należy obalić mit, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresja pomiędzy członkami rodziny jest jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu.

Poniżej zostanie pokazana skala zjawiska oraz działania różnych instytucji działających na rzecz ograniczenia skutków zachowań prowadzących do zjawiska przemocy domowej.

Tabela nr 5: Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez GOPS

Przemoc w rodzinie		2010	2011	2012/na dzień 09.11.2012
Liczba interwencji z powodu przemocy		23	26	19
Liczba pokrzywdzonych z powodu przemocy	kobiety	14	20	17
	mężczyźni	-	-	2
	dzieci do lat 13	2	2	-
	dzieci od 13 – 18 lat	4	4	-
Liczba sprawców przemocy	ogółem	15	26	19
	kobiety	0	0	1
	mężczyźni	15	26	18
	nieletni	-	-	-
Liczba sprawców	ogółem	13	14	8

przemocy pod wpływem alkoholu	kobiety	-	-	-
	mężczyźni	13	14	8
	nieletni	-	-	-

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GOPS w Ciasnej.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej wynika, że z każdym rokiem wzrasta liczba przeprowadzanych interwencji z powodu przemocy domowej.

Na terenie naszej gminy ofiarami przemocy są głównie kobiety i dzieci. Natomiast w stosunku do dzieci przemoc stosują zazwyczaj obydwoje rodziców, chociaż jak to wynika z bieżącej pracy pracowników socjalnych, to mężczyźni zostawiają swoje rodziny, unikają łożenia na ich utrzymanie i odpowiedzialności za wychowywanie dzieci.

Na podstawie analizy dokumentów zgłoszeniowych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i GOPS ustalono, że w blisko 85% dokumentach pojawiają się informacje dotyczące stosowania przemocy fizycznej i/lub psychicznej (wszczynanie awantur, uderzenia, kopanie, wyrywanie włosów, wyzwiska, popychanie, szarpanie, ośmieszanie itp.)

Poniższa tabela przedstawia działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wobec członków rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Tabela nr 6: Działania podejmowane przez GOPS w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp.	Rodzaj podejmowanych działań	Liczba podjętych działań		
		2010	2011	2012/na dzień 09.11.12
1.	Powiadomienie policji	1	1	4
2.	Prowadzenie rozmowy z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przemocy	2	5	8
3.	Motywowanie dorosłych ofiar przemocy do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy	3	5	19
4.	Powiadomienie Prokuratury	1	2	6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej.

Poniżej przedstawiamy dane Komendy Powiatowej Policji w Lublińcu dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Ciasna.

Tabela nr 7: Działania podejmowane przez Policję.

Lp.	Forma podejmowanych działań	2010	2011	2012/stan na dzień 31.08.12
1.	Liczba interwencji domowych	106	119	76
2.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	32	23	12
3.	Liczba wniosków skierowanych do prokuratury	3	1	brak danych
4.	Liczba zatrzymań sprawców przemocy	8	1	3
5.	Doprowadzono osób do wytrzeźwienia	7	6	6

Źródło: Opracowanie na podstawie danych KPP w Lublińcu.

Jak widać powyżej, z roku na rok wzrasta liczba interwencji domowych. Z doświadczenia zawodowego funkcjonariuszy KPP w Lublińcu wynika także, iż dzieci z rodzin, w których dochodzi do przemocy, częściej niż ich rówieśnicy popadają w konflikt z prawem i przejawiają zachowania o charakterze demoralizacji.

Natomiast z danych uzyskanych od Prezesa Sądu Rejonowego w Lublińcu wynika, że liczba zakończonych spraw karnych związanych z przemocą w rodzinie w 2008 i 2009 roku to łącznie 6 spraw. W roku 2010 Wydział Karny nie prowadził takich spraw, natomiast w roku 2011 roku prowadzone były 4 sprawy związane z przemocą w rodzinie. Natomiast do 31 sierpnia 2012 roku była 1 sprawa

Wydział III Rodzinny i Nieletnich w 2010 roku zakończył 2 sprawy wydając orzeczenie o ograniczeniu lub pozbawieniu władzy rodzicielskiej, natomiast w 2011 roku były 4 takie sprawy.

Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadzi obecnie (dane do dnia 31 sierpnia 2012) na terenie gminy 30 nadzorów kuratorskich (w 2011 roku 27), w tym:

- a) 1 w związku z przemocą w rodzinie (w 2011 roku 4 dozory),
- b) 12 nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej, w których Sąd ograniczył władzę rodzicielską nad małoletnimi dziećmi w związku z przemocą w rodzinie, nadużywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków (w 2011 roku 14 dozorów),
- c) 8 nadzorów kuratorskich w stosunku do nieletnich (picie alkoholu i zażywanie narkotyków), w 2011 roku 6 nadzorów,
- d) 1 w związku z zażywaniem narkotyków i ich rozprowadzaniem (2 sprawy), w 2011 nie było takich spraw,
- e) 2 z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu i narkotyków (9 spraw), w 2011 13 spraw (5 dozorów).

Na terenie gminy Ciasna przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Działania podejmowane przez GKRPA w 2010, 2011 i 2012 roku dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 8: Działania GKRPA dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego

Lp.	Forma podjętych działań	Liczba osób, względem których podjęto działanie		
		2010	2011	2012/dane do 30.11.12
1.	Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego	10	11	12
2.	Skierowanie na badanie do biegłych sądowych osób w sprawie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	9	12	11
3.	Otrzymane opinie biegłych	11	8	10
4.	Wnioski do sądu o zastosowanie leczenia odwykowego	10	8	14
5.	Postanowienia sądu o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	13	0	6
6.	Postanowienia sądu o ustaniu obowiązku leczenia odwykowego	6	3	8
7.	Zawiadomienia sądu o terminach spraw dot. leczenia odwykowego	11	4	3
8.	Umorzenie sprawy	1	1	1
9.	Oddalenie wniosku	0	2	2

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciasnej.

Uczestnikami/adresatami programu są rodziny przeżywające z różnych przyczyn trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych z terenu gminy Ciasna.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Głównym założeniem programu jest wdrożenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz wspierania rodziny celem przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinie.
2. Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- a) Liczba rodzin i dzieci objętych różnymi formami pomocy finansowej i rzeczowej,
- b) Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny i rodzin wspierających,
- c) Liczba zaangażowanych instytucji i podmiotów w działania na rzecz rodziny,
- d) Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy specjalistów.

Mierniki:

- a) Wywiady środowiskowe, sprawozdania i informacje z podejmowanych przez podmioty działań,
- b) Notatki urzędowe i inne dokumenty.

III. OSZACOWANIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON PROGRAMU – ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT stanowi ogniwo tworzenia programu. Źródłem jest refleksja nad słabymi i mocnymi stronami programu, a także nad szansami i zagrożeniami. Atutem są mocne strony, które będą pomocne przy realizacji programu, natomiast słabe strony i zagrożenia dają możliwość twórcy programu dokonywania zmian i ulepszeń.

Poniższa analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciasnej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **S (strengths)** mocne strony - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **W (weaknesses)** słabe strony - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **O (opportunities)** szanse - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów.
- **T (threats)** zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Tabela nr 9: Analiza SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
1. Zasoby instytucjonalne: a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; b) Stacja opieki Caritas ; c) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; d) Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie; e) Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu;	1. Niewystarczający przepływ informacji między służbami i instytucjami; 2. Rozbieżność poglądów specjalistów. 3. Wysokie koszty utrzymania rodzin. 4. Brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych . 5. Niewystarczające współdziałanie rodziców w edukacji dzieci.

f) Prokuratura rejonowa w Lublińcu; g) Biegli sądowi; h) Sąd rejonowy w Lublińcu; i) Kuratorzy sądowi; j) Placówki oświatowe; k) Placówki ochrony zdrowia; l) Powiatowy Zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności w Tarnowskich Górach; m) Poradnia terapii uzależnień w Lublińcu; n) Oddział terapii uzależnienia od alkoholu w Lublińcu; o) Punkt konsultacyjny w Lublińcu; p) Klub AA w Lublińcu; q) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lublińcu; r) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu; s) Powiatowy Urząd Pracy; t) Kluby sportowe; u) Ochotnicza straż pożarna; 2. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności i kwalifikacje kadra pomocy społecznej; 3. Działania profilaktyczne i prozdrowotne w szkołach; 4. Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu; 5. Umiejętność pracy w grupie; 6. Dobra współpraca z instytucjami, organizacjami i służbami; 7. Wzajemne wspieranie się pracowników ośrodka pomocy społecznej; 8. Komunikatywność, systematyczność oraz kreatywność pracowników socjalnych 9. Istnienie procedur Niebieska Karta.	6. Niska świadomość rodziców dotycząca kwestii edukacyjnych i wychowawczych. 7. Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie.
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
1. Akceptacja rodzin dla działań podejmowanych na rzecz zadań programowych; 2. Regulacje prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy osobom i rodzinom zagrożonym; 3. Realizowana procedura „Niebieskiej Karty” przez instytucje i służby do tego uprawnione; 4. Gotowość do współpracy służb i instytucji. 5. Współpraca rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. 6. Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych. 7. Rola asystenta rodziny.	1. Niestabilność prawa, częste zmiany przepisów prawnych; 2. Negatywne wzorce zachowań społecznych; 3. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych rodzin; 4. Rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc w rodzinie, przemoc rówieśnicza, alkoholizm, narkomania, cyberprzemoc, inne uzależnienia) 5. Zanik więzi, tradycji rodzinnych, „szybkość życia”, brak czasu na rozmowy z dziećmi i rozwiązywania ich problemów; 6. Brak dostatecznych środków na szkolenia dla specjalistów.

Źródło: Opracowanie własne.

IV. BUDŻET PROGRAMU. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

Program i zapisane w harmonogramie realizacji zadania realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej ze środków własnych gminy, dotacji z budżetu państwa, środki własne instytucji i służb wskazanych w programie.

Do dnia 31 marca sporządzane będzie radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny celem przeprowadzenia ewaluacji i sprawdzenia efektywności podejmowanych w ramach programu działań oraz przedstawiane zostaną potrzeby związane z ich realizacją.

Dokumentacja przechowywana będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej. Wszelkie działania podejmowane w celu realizacji programu będą podlegały monitoringowi i ewaluacji.

Rezultaty programu będą mierzone za pomocą niewymiernych metod obserwacji, rozmów, wywiadów, ale także analizy prowadzonej dokumentacji przez podmioty zaangażowane w jego realizację.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ciasna w latach 2012 - 2014.

1. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO RODZINIE.

Lp.	Formy i rodzaj działań	Odpowiedzialny	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej w formie świadczeń pomocy społecznej mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.	GOPS	2012-2014	budżet gminy budżet państwa
2.	Dożywianie dzieci w szkołach.	GOPS Placówki oświatowe	rok dydaktyczny 2012-2014	budżet gminy budżet państwa
3.	Zapewnienie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.	GOPS	2012-2014	budżet państwa
4.	Pomoc materialna w formie stypendiów i wyprawek szkolnych dla dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	Urząd Gminy Placówki oświatowe	rok szkolny 2012-2014	budżet gminy budżet państwa
5.	Udzielanie pomocy w formie dodatków mieszkaniowych rodzinom spełniającym kryteria ustawowe.	Urząd Gminy	2012-2014	budżet gminy
6.	Program PEAD	GOPS	na podstawie ustaleń z bankiem żywności	budżet gminy
7.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	GOPS	2012-2014	budżet gminy

2. WSPIERANIE RODZINY W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.

Lp.	Formy i rodzaj działań	Odpowiedzialny	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Praca socjalna na rzecz rodzin wymagających wsparcia.	GOPS	2012-2014	w ramach obowiązków służbowych
2.	Wspieranie rodzin przez pracę asystenta rodziny.	GOPS	na wniosek	budżet gminy

			pracownika socjalnego	
3.	Pomoc rodzin wspierających.	GOPS	według potrzeb	budżet gminy
4.	Akademia rodzin - realizacja projektu „Podniesienie kompetencji życiowych i umiejętności rodzicielskich”. Celem kursu jest podniesienie kompetencji rodzica m.in.: kształtowanie umiejętności organizowania czasu wolnego dziecka, wykorzystania konstruktywnych metod wychowawczych, zmniejszanie poczucia bezradności i bezsilności w sytuacjach trudnych . Projekt obejmuje zajęcia grupowe w formie warsztatowej w pięciu blokach tematycznych (8 godzin): 1) Skuteczne metody rozwijania mowy dziecka w domu. 2) Skuteczne metody pomocy dziecku w nauce. 3) Jak rozmawiać z dzieckiem, żeby nas słuchało i jak słuchać, żeby do nas mówiło? 4) Zabawa jako podstawowa forma aktywności dziecka dająca radość i wpływająca na jego rozwój pod hasłem „mamo, tato – pobaw się ze mną!” (zajęcia z rodzicami i dziećmi). 5) Wychowanie bez klapsa.	GOPS	2013	budżet gminy
5.	Akademia rodzin - realizacja projektu „Jak wychować szczęśliwe dziecko”? - 2 godzinne szkolenia przeprowadzone w trzech sołectwach dla zainteresowanych rodzin z terenu gminy.	GOPS	2013	budżet gminy
6.	Realizacja programów i projektów w placówkach oświatowych dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania szeroko rozumianym zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. Programy prozdrowotne m.in.: „Trzymaj formę”, „Czyste ręce”, „Szklanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Śniadanie daje moc”,	Placówki oświatowe GOPS GKRPA	zgodnie z założeniami GPPRPA i GPPN na lata 2012-2014	budżet gminy
7.	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna PUP Placówki oświatowe Punkt konsultacyjny Policja Prokuratura	według potrzeb	środki własne odpowiedzialnych za realizację
8.	Kompleksowa pomoc rodzinom , u których zastosowano nadzór kuratorski.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Policja GOPS Placówki oświatowe PPP	2012-2014	środki własne odpowiedzialnych za realizację
9.	Organizowanie wakacyjnych wycieczek edukacyjno-profilaktycznych dla dzieci jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego podczas wakacji.	GOPS szkoła	zgodnie z założeniami GPPRPA i GPPN na lata 2012-2014	budżet gminy

10.	Świetlica dla dzieci.	Urząd Gminy	rok dydaktyczny 2012-2014	budżet gminy
-----	-----------------------	-------------	---------------------------------	--------------

3. PRACA Z RODZINĄ W CELU ZAPOBIEGANIA SYTUACJOM KRYZYSOWYM.

Lp.	Formy i rodzaj działań	Odpowiedzialny	Okres realizacji	Źródło finansowania
1.	Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.	GOPS Placówki oświatowe GKRPA	2012 - 2014	w ramach obowiązków służbowych
2.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna PUP PCPR GOPS Placówki oświatowe Punkt konsultacyjny GKRPA Policja Prokuratura	według potrzeb	środki własne odpowiedzialnych za realizację
3.	Terapie i mediacje.	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna Mediatorzy sądowi Placówki terapii uzależnień Placówki służby zdrowia PCPR GOPS Placówki oświatowe Punkt konsultacyjny Prokuratura	według potrzeb	środki własne odpowiedzialnych za realizację
4.	Organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji.	GOPS	według potrzeb, zaangażowania i zgody rodzin	środki własne odpowiedzialnych za realizację
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	GOPS PCPR Placówki oświatowe Policja Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	według potrzeb	w ramach obowiązków służbowych
6.	Stosowanie procedury Niebieskiej Karty w rodzinach, w których występuje przemoc domowa.	Instytucje i służby uprawnione do stosowania procedury Zespół	2012-2014	w ramach obowiązków służbowych

		interdyscyplinarny i grupy robocze do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
7.	Pomoc rodzinom z problemem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby jej członków m.in.: opieka nad chorym w domu, zapewnienie całodobowej opieki w domach pomocy społecznej, kierowanie do środowiskowego domu samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, usługi opiekuńcze, nauczanie indywidualne, wczesne wspomaganie oraz zajęcia rewalidacyjno - opiekuńcze dla dzieci, dowóz dzieci do placówek kształcenia specjalnego, pomoc finansowa i rzeczowa, informacja o różnych, dostępnych formach pomocy.	GOPS Urząd Gminy PCPR Stacja Opieki Caritas Palcówki służby zdrowia Placówki oświatowe PPP ŚDS WTZ PZdsOON	2012-2014	środki własne odpowiedzialnych za realizację
8.	Prowadzenie systematycznej działalności motywowania do podjęcia leczenia odwykowego osób, u których istnieje podejrzenie o uzależnienie od alkoholu m.in.: prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie na badania przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatry) osób podejrzanych o uzależnienie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania formy leczenia odwykowego. Wnioski do Sądu o leczenie odwykowe. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia. Motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, do leczenia specjalistycznego.	GKRPA Biegli sądowi Placówki terapii uzależnień Palcówki służby zdrowia Punkt konsultacyjny Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej GOPS	2012-2014	budżet gminy środki własne odpowiedzialnych za realizację

VI. SPIS TABEL W PROGRAMIE.

- Tabela nr 1 Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 14.11.2012) – str. 3
- Tabela nr 2 Liczba rodzin objętych pomocą w 2011 roku – str. 5
- Tabela nr 3 Przyczyny ubiegania się o pomoc – str. 5
- Tabela nr 4 Liczba dożywianych dzieci w poszczególnych szkołach i przedszkolach – str. 5
- Tabela nr 5 Zjawisko przemocy w rodzinie wg danych wykazanych przez GOPS – str. 6
- Tabela nr 6 Działania podejmowane przez GOPS w celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – str. 7
- Tabela nr 7 Działania podejmowane przez Policję – str. 7
- Tabela nr 8 Działania GKRPA dotyczące procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego – str. 8
- Tabela nr 9 Analiza SWOT – str. 9